

§ 22. Допоміжні засоби роботи з фрагментами тексту

Вивчивши цей параграф, ми:

навчимося виконувати операції з копіювання та переміщення фрагментів документа;
дізнаємося про сервісні можливості Word: пошук та заміну тексту, перевірку правопису;
навчимося додавати виноски до тексту документа.

====22.1. Копіювання та переміщення фрагментів документа=====

Користувачам середовища Microsoft Word надається багато додаткових можливостей, які можуть значно підвищити ефективність його роботи.

До таких можливостей відносяться: переміщення та копіювання фрагментів документа, пошук та контекстна заміна тексту, перевірка правопису, додавання виносок тощо. Далі в цьому параграфі будуть описані ці можливості.

Для **переміщення фрагмента документа** (цей фрагмент може містити: текст, ілюстрації, таблиці та інше) користувачеві надаються два основні способи.

1. Стандартна технологія операційної системи Windows Drag-and-Drop. Для того щоб перемістити певну сукупність об'єктів за допомогою цієї технології, їх треба спочатку виділити (клавіатурою або мишею), а потім перетягнути мишею на нове місце. Цей спосіб звичайно використовується для невеликих фрагментів, перенести які треба на невелику відстань.

2. Використання буфера обміну, яке також здійснюється згідно зі стандартами операційної системи Windows.

Для того щоб помістити фрагмент документа до буфера обміну (з видаленням на старому місці), необхідно його спочатку виділити, а потім скористатися пунктом меню *Правка* → *Видалити* або кнопкою на панелі інструментів *Стандартна*.

Для того щоб вставити вміст буфера обміну в необхідне місце, треба спочатку перевести на це місце курсор, а потім скористатися пунктом меню *Правка* → *Вставити* або кнопкою на панелі інструментів *Стандартна*.

Копіювання фрагмента документа здійснюється майже аналогічно до переміщення, однак має певні відмінності:

- для копіювання об'єктів за технологією Drag-and-Drop треба тримати затисненою клавішу [Ctrl] при перетягуванні об'єкта мишею;
- для копіювання фрагмента документа до буфера обміну (без видалення на старому місці) необхідно скористатися пунктом меню *Правка* → *Копіювати* або кнопкою на *Стандартній* панелі інструментів.

====22.2. Пошук та заміна=====

Для **пошуку** фрагмента тексту в документі необхідно перейти на вкладинку *Знайти* діалогового вікна *Знайти та замінити*. Це діалогове вікно можна викликати пунктом меню Word *Правка* → *Замінити*.

Для **заміни** фрагмента тексту в документі на інший необхідно перейти на вкладинку *Замінити* діалогового вікна *Знайти та замінити*. Це діалогове вікно можна викликати пункт меню *Правка* → *Знайти*. Користувачеві надається можливість замінити перший знайдений після поточного положення курсора фрагмент (кнопка *Замінити*) або всі знайдені фрагменти (кнопка *Замінити все*).

====22.3. Перевірка правопису=====

Microsoft Word може допомогти користувачеві виконати **перевірку правопису** тексту документа, який написаний будь-якою з понад 100 мов народів світу. До переліку цих мов входять: українська, російська, англійська та багато інших.

Для того щоб здійснити перевірку правопису в документі, рекомендується спочатку виділити весь текст документа та вказати мову, якою він написаний. Річ у тім, що Word іноді плутає, наприклад, російську та українську, британський та американський діалекти англійської мови тощо. Призначити мову можна за допомогою пункту меню *Сервіс* → *Мова* → *Вибрати мову*.

Власне перевірку правопису можна виконати, скориставшись діалоговим вікном *Правопис: xxx* (де *xxx* — це назва мови) (рис. 22.1). Це вікно можна викликати за допомогою кнопки на *Стандартній* панелі інструментів або пункту меню *Сервіс* → *Правопис*.

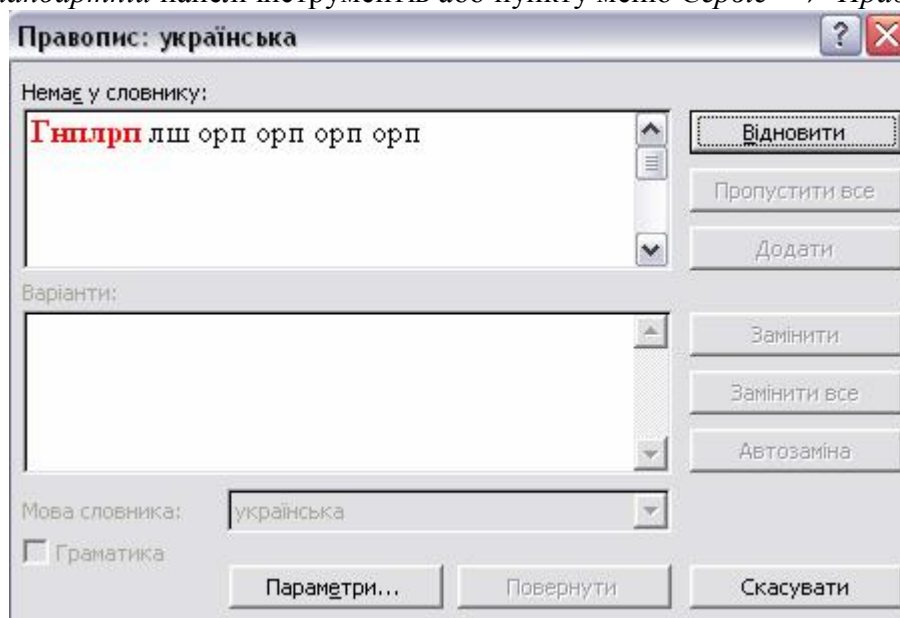

Рис. 22.1. Діалогове вікно *Правопис: українська*

Це діалогове вікно містить два робочих поля. У верхньому демонструється текст, в якому знайдено помилку, у нижньому — варіанти правильного написання слова або короткий опис граматичної помилки.

Для кожної ситуації, в якій Word підозрює помилку, користувач має змогу прийняти одне з трьох основних рішень:

- замінити помилково написане слово на один із запропонованих варіантів (кнопка *Замінити*);
- підтвердити правильність написання слова (кнопка *Пропустити*);
- підтвердити правильність написання слова та занести його в словник (кнопка *Додати*), після чого такий варіант написання даного слова буде вважатися правильним і в усіх інших документах, створених на цьому комп'ютері.

====22.4. Робота з виносками=====

Виноска — це пояснення до терміна, словосполучення, виразу, що зустрічається в тексті.

При додаванні виноска пояснюване слово позначається позаду довільним символом (часто зірочкою «*» або цифрою). Сам текст виноска розміщується внизу сторінки або наприкінці всього документа й позначається таким самим символом на початку.

Для додавання виноска необхідно викликати діалогове вікно *Виноски* (рис. 22.2) за допомогою пункту меню *Вставка* → *Посилання* → *Виноска*.

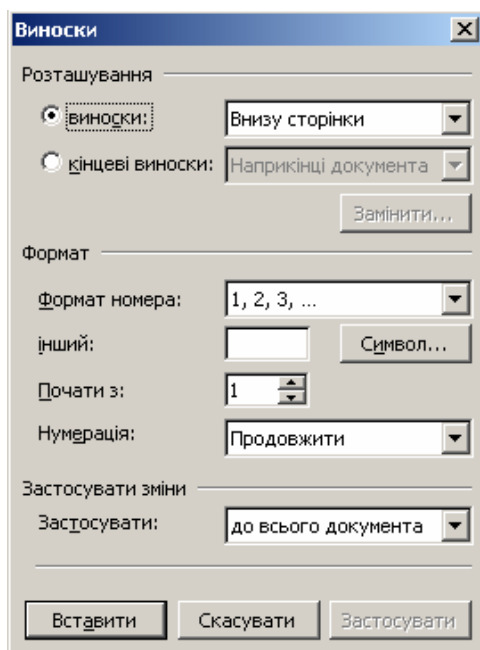

Рис. 22.2. Діалогове вікно *Виноски*

У цьому діалоговому вікні користувач має можливість визначити тип виноски (внизу сторінки або наприкінці документа) та її зовнішній вигляд (поле *Формат*, кнопка *Символ*).

ВИСНОВКИ

Microsoft Word надає користувачам багато додаткових сервісних можливостей щодо створення, оформлення та редагування тексту. Копіювання та переміщення фрагментів тексту можна виконувати різними способами із використанням буфера обміну або за технологією Drag-and-Drop. Word дозволяє швидко здійснити пошук у документі необхідного слова або текстового фрагмента. Також користувач може легко виконати контекстну заміну по всьому тексту одного фрагмента на інший. Пошук та заміна виконуються за допомогою відповідних діалогових вікон, які викликаються командами меню *Правка*. Користувач може виконати перевірку правопису тексту документа (орфографії та граматики) майже на всіх мовах світу. Додавання виносок є додатковим інструментом, який дозволяє створювати текстові документи спеціалістам-науковцям.

Контрольні питання та вправи

1. Укажіть, за допомогою якої з наведених кнопок на панелі інструментів можна виконати копіювання виділеного фрагмента документа до буфера обміну:

- а) ;
- б) ;
- в) ;
- г) .

2. Укажіть, за допомогою якого з наведених пунктів меню можна виконати пошук або заміну тексту:

- а) *Правка*; б) *Вставка*; в) *Формат*; г) *Сервіс*.

3. Укажіть, за допомогою якої з наведених кнопок панелей інструментів можна виконати перевірку правопису тексту документа:

- а) ;
- б) .

- в) ;
 г) .

4. Зазначте, які з наведених дій можна виконати для копіювання фрагмента тексту:

- виділити текст, потім перетягнути його лівою клавішею миші;
- виділити текст, перевести курсор на нове місце, виконати пункт контекстного меню Вставити;
- виділити текст, скопіювати його до буфера обміну (пункт меню *Правка* → *Копіювати*), перевести курсор на нове місце, вставити туди вміст буфера обміну (пункт меню *Правка* → *Вставити*);
- виділити текст, скопіювати його до буфера обміну (команда контекстного меню Копіювати), перевести курсор на нове місце, виконати пункт контекстного меню Вставити.

5. Опишіть відомі вам способи:

- видалення фрагмента документа;
- копіювання фрагмента документа;
- переміщення фрагмента документа.

6. Опишіть послідовність дій, яку необхідно виконати для контекстної заміни в тексті документа всіх слів «обов'язково» на «терміново».

7. Опишіть основні правила роботи при перевірці правопису тексту документа. Які можливості надає Word щодо виправлення помилок у документі?

8. Опишіть послідовність дій, яку необхідно виконати для додавання виноска. Які типи виноска ви знаєте?

9. За допомогою текстового процесора Microsoft Word створіть документ з використанням виноска згідно із зразком.

Відомо, що ємність пам'яті людини коливається в широких межах. Середня величина оцінюється в 10^{11} — 10^{14} байт*. Чи багато це?

Наприклад, обсяг інформації, що міститься в одній середній книжці, дорівнює приблизно 10^6 байт; сукупний обсяг інформації всіх найбільших бібліотек світу вимірюється приблизно в 10^{14} байт. Виходячи з цього можна сказати, що пам'ять деяких людей може вмістити всі бібліотеки світу.

З іншого боку, ви знаєте, що обсяг жорсткого диска сучасного комп'ютера дорівнює також приблизно 80 Гбайт** і більше.

* 0,1—100 Тбайт.

** $8 \cdot 10^{10}$ байт.

10. За допомогою текстового процесора Microsoft Word створіть документ з використанням виноска за відповідним зразком.

Стоунхендж

До однієї з перших «обчислювальних машин кам'яного віку» відносять величну споруду Стоунхенджу^I. Він є величезним кромлехом — спорудою у формі кільця, яка складається із закопаних у землю кам'яних 40–50-тонних монолітів у вигляді трилистів^{II}.

Сучасні вчені висунули гіпотезу, що Стоунхендж — це не тільки місце ритуальних церемоній друїдів^{III}, а також астрономічна обсерваторія. Тут із надзвичайною точністю вели рахунок днів, відзначали початок року, передбачали сонячні та місячні затемнення.

Це пояснюється тим, що напрямки, які визначаються трилітами, з високою точністю співпадають з азимутами^{IV} сходів і заходів Сонця та Місяця в характерні дні року.

^I Стародавня кам'яна споруда, розташована в Південно-Західній Англії; її вік налічує приблизно 4000 років.

^{II} Дві вертикальні брили, на які покладено третю.

^{III} Жерці у стародавніх кельтів Галлії, Британії та Ірландії; виконували також судові функції.

^{IV} Кут між площиною меридіана точки спостереження небесного об'єкта й вертикальною площиною, яка проходить через цю точку і через об'єкт.

11. За допомогою текстового процесора Microsoft Word створіть документ з використанням виносок згідно із зразком. Зробіть перевірку правопису документа.

Перші обчислювальні машини

1642 року 19-річний французький математик Блез Паскаль¹ сконструював першу у світі механічну обчислювальну машину, відому як підсумовуюча машина Паскаля («Паскаліна»). Ця машина являла собою комбінацію взаємопов'язаних коліщаток та приводів. На коліщатках були зображені цифри від 0 до 9. Якщо перше коліщатко робить повний оберт від 0 до 9, автоматично починає рухатися друге коліщатко. Якщо і друге коліщатко доходить до цифри 9, починає обертатися третє і так далі. Машина Паскаля могла лише додавати та віднімати

1694 року німецький математик Готфрід Вільгельм фон Лейбніц² сконструював свою обчислювальну машину. На відміну від Паскаля Лейбніц використав у своїй машині циліндри, а не коліщатка та приводи. На циліндри було нанесено цифри. Кожен циліндр мав дев'ять рядків виступів та зубців. При цьому перший ряд мав один виступ, другий ряд — два виступи і так до дев'ятого ряду, який мав відповідно дев'ять виступів. Циліндри з виступами були пересувними, оператор надавав їм певного положення.

¹ Блез Паскаль (1623—1662) — французький математик, фізик, філософ. Основні праці — з теорії чисел, теорії ймовірності, барометричного тиску та гідростатики.

² Годфрід Вільгельм фон Лейбніц (1646—1716) — німецький філософ-ідеаліст, математик, учений-енциклопедист, засновник та перший президент Берлінської академії наук.

12. За допомогою текстового процесора Microsoft Word створіть документ згідно із зразком. Проведіть перевірку правопису документа.

Історія створення персонального комп'ютера

1975 р. — надійшов у продаж перший серійний мікрокомп'ютер.

1977 р. — американські програмісти С. Джобс та С. Возняк організовують перше підприємство з виготовлення персональних комп'ютерів «Apple».

1982 р. — американська фірма ІВМ, яка раніше спеціалізувалася на випуску великих ЕОМ, розпочала виготовлення персональних комп'ютерів ІВМ РС.

1993 р. — фірма ІВМ випускає перший персональний комп'ютер на базі процесора Pentium.